

Srpskom društvu i ekonomiji neophodna održiva i razvojna industrijska politika

Reindustrijalizacija ante portas

Dragan
Matić

LIČNI STAV

Industrijski sindikat Srbije još od svog osnivanja pokušava da srpskom društvu, političkoj i privrednoj eliti nametne rešavanje problema industrije Srbije, tačnije njene reindustrijalizacije. Zajedno sa drugim industrijskim sindikatima, pre svih sa Samostalnim sindikatom metalaca Srbije i uz podršku kancelarije Fondacije Fridrich Ebert, izrađeno je nekoliko važnih dokumenata „Inicijativa metalkaških sindikata za razvojnu i održivu industrijsku politiku“, „ocene, stavovi, zahtevi industrijskih sindikata Srbije“ i „Program razvoja industrije i unapređivanje materijalnog i socijalnog položaja zaposlenih“.

Iz svih ovih dokumenata projizlazi da je srpskom društvu i ekonomiji neophodan proces reindustrijalizacije, tačnije održiva i razvojna industrijska politika. Industrija kao izvoriste novostvorenih vrednosti i zapošljavanja jeste preduslov za realno punjenje budžeta kao preduslova ukupnog podizanja standarda, ne samo industrijskih radnika već i zaposlenih u zdravstvu, školstvu, državnoj administraciji, vojsci, policiji...

Trenutno samo trista hiljada industrijskih radnika „puni“ budžet Srbije sa oko 19-20 odsto, a neophodno je da se taj procenat podigne na 35 odsto, odnosno da bude barem 400-500.000 industrijskih radnika. Na drugoj strani imamo 550.000 radnika korisnika budžetskih sredstava, 1.650.000 penzionera, 800.000 nezaposlenih i 1,8

miliona ukupno zaposlenih, što znači da tek svaki šesti radi u industriji. U ovom trenutku prosečna zarada u industriji je za oko 30 odsto manja u odnosu na budžetske korisnike.

Ovakvo neodrživo stanje može biti prevaziđeno postizanjem društvenog dogovora oko prioriteta, a industrijska proizvodnja i poljoprivreda su područja za otvaranje produktivnih radnih mesta, punjenje budžeta i privlačenje investicija. U prilog ovome govori podatak da su investicije u periodu od 2002. do 2011. godine u najvećoj meri bile u privredi i industriji i ta suma iznosi 18 milijardi dolara. Ohrabrujući je podatak da najveći izvoznici dolaze iz industrije. Buduće investicije koje se prijelekaju i najavljuju u najvećoj meri opet će biti u industrijskim postrojenjima. Evidentan pad industrijske proizvodnje poslednjih 20 godina jeste i pad srpske ekonomije, a

Industrijski sindikat Srbije očekuje od Vlade RS da donese jasan i dugoročan plan reindustrijalizacije. Ovaj plan treba da bude prihvacen od šire stručne javnosti, političara, privrednika i sindikata. Reidustrijalizacija podrazumeva nov način upravljanja, profesionalizaciju i odgovornost menadžersko-upravljačkih struktura. Nova industrijska politika bi bila da forsiramo, umesto proizvoda niže tehnološke obrade, izvoza sirovina i primarne proizvodnje, tržišno orijentisanu, konkurentnu proizvodnju sa visokim procentom izvoza i unapredjenog tehnološkog razvoja. Srpska industrija mora počivati na najvišim standardima - ekonomskim, tehnološkim, radnim, socijalnim i ekološkim. Neophodno je i da država direktno preuzme odgovornost za odredene industrijske sisteme kako bi ih osposobila da postanu konkurentna i tržišno održiva.

Moguće rešenje jeste i formiranje Ministarstva industrije i tehnološkog razvoja, kao mesta gde se razmatra i unapređuje ova važna oblast, čiji krajnji cilj je reindustrijalizacija. Bez industrije nema bogate, uspešne i srećne Srbije

mnoga politička i socijalna događanja svoje izvrište imaju u razaranju srpske industrije.

Kada govorimo o industriji, mi govorimo i o poljoprivredi kao dva stuba razvoja, a poljoprivreda bez domaće poljomehanizacije, hemijskih i preradivačkih postrojenja, tehnološkog zanavljanja i razvoja ne može iskazati svoj potencijal.

Pre svega, Srbija mora da sve svoje preostale privredne kapacitete koji su sačuvani stavi u funkciju, a to se pre svega odnosi na 172 preduzeća u procesu restrukturiranja koji obuhvata neke od najvećih srpskih preduzeća (RTB Bor, Prva petoletka, 14. oktobar, FAP, IMT, IMR, Želvoz, VFV,...) sa preko 40.000 radnika.

Da bi do reindustrijalizacije zaista došlo, neophodna je politička volja koje je u predizbornim aktivnostima bilo na pretek, a iskazana je od čelnika stranaka koji zauzimaju najviše državne funkcije. Moguće rešenje je i formiranje Ministarstva industrije i tehnološkog razvoja, kao mesta gde se razmatra i unapređuje oblast industrije čiji krajnji cilj je reindustrijalizacija. Bez industrije nema bogate, uspešne i srećne Srbije. Industrija nije potreba samo industrijskih radnika već srpskog društva u celini.

Autor je predsednik Industrijskog sindikata Srbije, a tekst je postavljen i na portalu Radnik.rs